

ИЗБОРНОМ И НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗБОР КАНДИДАТА У ЗВАЊЕ И НА РАДНО МЕСТО
ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА
ЗА НАСТАВНО-НАУЧНУ ОБЛАСТ СКАНДИНАВИСТИКА,
ПРЕДМЕТ НОРДИЈСКА ФИЛОЛОГИЈА**

На седници Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду која је одржана 3. јула 2023. године, бр. одлуке 1786/1, изабрани смо у Комисију за избор у звање и на радно место ванредног професора за ужу научну област **Скандинавистика**, предмет **Нордијска филологија**. Након увида у конкурсни материјал, част нам је да Изборном и Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс који је објављен у листу Послови бр. 1051–1052 од 2. августа 2023. године за звање и на радно место ванредног професора за ужу научну област Скандинавистика, предмет Нордијска филологија, пријавио се један кандидат – **др Софија Биланџија**, ванредни професор за Скандинавистику на Катедри за германистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Уз пријаву на конкурс кандидаткиња је приложила одговарајућу документацију, тј. биографију, библиографију, оверену копију дипломе о стеченом научном степену доктора наука, извод из матичне књиге рођених и уверење о држављанству, фотокопије радова и уверења, те изјаву о изворности.

1. Образовање

Др Софија Биланџија рођена је 11. октобра 1975. године у Београду. Ту је завршила основну школу и Филолошку гимназију, да би се након матуре, 1994. године, уписала на Филолошки факултет у Београду, и то на

Групу за скандинавске језике и књижевности. Тежиште њених студија били су норвешки језик, књижевност и култура. Дипломирала је 1999. године са просечном оценом 9,22 (девет и 22/100), стекавши тако звање дипломираног филолога скандинавских језика и књижевности.

Исте године кандидаткиња је уписала постдипломске студије, такође на Филолошком факултету у Београду. Након што је одговарајуће испите положила са просечном оценом 10 (десет), 2005. године одбранила је магистарски рад под насловом „Синонимија и семантичка еквиваленција глагола кретања у српско-норвешком речнику”. Докторску дисертацију „Семантика каузативних конструкција у норвешком и српском језику” кандидаткиња је одбранила 18. јуна 2014. године на Филолошком факултету у Београду.

2. Академска каријера

Од 2000. године др Биланџија запослена је на Филолошком факултету Универзитета у Београду, и то на Групи за скандинавске језике и књижевности у оквиру Катедре за германистику – од 2000. до 2005. као асистент-приправник, од 2005. до 2012. године као асистент, од 2012. до 2015. као виши лектор, од 2015. као доцент за предмет Нордијска филологија и од 2019. као ванредни професор за исти предмет.

У сарадничким звањима кандидаткиња је изводила вежбе из низа предмета на Групи за скандинавске језике и књижевности, као што су Скандинавске књижевности 2, 3 и 4, Савремени норвешки језик 1 и 4, Савремени скандинавски језици итд. Од избора у наставничко звање држи наставу из предмета Скандинавски језици 2 – Морфологија, Скандинавски језици 3 – Творба речи, Скандинавски језици 4 – Лексичка семантика, Специјални курс из скандинавистике 1 – Лексикологија и лексикографија, Савремени скандинавски језици – норвешки 5 и 6 и на мастер-студијама предмет Лексикологија – специјални курс. Према новој акредитацији држи наставу на следећим предметима: *Морфологија и творба речи скандинавских језика*, *Лексикологија скандинавских језика*, *Савремени скандинавски језици III – норвешки језик* на ОАС, *Слика света и човека у викиншком периоду* на МАС ЈКК, *Књижевно превођење 2 и 3* на МАС

Превођење, те *Граматика и семантика каузативности* и *Контрастивна граматика германских језика* на ДАС. Педагошки рад на предметима из којих др Биланција изводи наставу на ОАС и МАС позитивно је оцењен просечном оценом 4,44.

Поред тога, др Софија Биланција учествује у разноврсним ваннаставним активностима у оквиру Групе за скандинавске језике и књижевности, као што су преводилачке радионице, Недеље нордијске културе, језичке радионице и сл. Покретач је и коуредник групе *Скандистих* на друштвеним мрежама (фебруар 2021.), која објављује преводе поезије нордијских земаља на српски језик, те покретач и коуредник странице *БеоСканди* на друштвеним мрежама (званични профил Групе за скандинавистику).

Др Биланција је аутор наставног плана и програма за предмет Новрешки језик за филолошке гимназије у Републици Србији (ЗУОВ 2015. и 2019–2022), а 2018. и 2019. била је председник комисије за организацију теста *Test i norsk – høyere nivå (Bergstesten)* за нивое Б2 и Ц1 на Филолошком факултету у Београду.

3. Усавршавање у иностранству

Још од студентских дана др Софија Биланција се редовно стручно и научно усавршава у Норвешкој. Тако је 1995. године похађала тронедељну летњу школу у Бергену, а током 1996/97. године једногодишњи курс норвешког језика и књижевности на Универзитету у Ослу. По завршетку основних студија неколико пута боравила је као стипендиста у Ослу, где се усавршавала на тамошњем универзитету или у другим релевантним научним установама. Тако је 2000. године похађала тромесечни курс лексикографије на Универзитету у Ослу, а 2001. године летњи течај наставе норвешког као страног језика, док је 2003. године спроводила истраживање из области наставе страних језика на Педагошкој академији у Ослу. У оквиру програма Еразмус+ учествовала је 2018. године у размени наставника при Универзитету Југоисточне Норвешке.

Поред тога, др Биланција је у више наврата учествовала на стручним семинарима за скандинависте-преводиоце: 2004. на Готланду (Шведска) и

2007. у Лилехамеру (Норвешка), а 2009. и 2023. на семинару норвешке државне агенције Нурла (NORLA – Norwegian Literature Abroad). Учествовала је и на другим семинарима и конференцијама за наставнике норвешког и данског као страног језика, у различитим земљама, и то 2001. у Будимпешти, 2004. у Кракову, 2006. у Агдери (Норвешка), 2011. у Виљнусу, 2018. у Сореу (Данска).

4. Научне и стручне публикације и учешће на научним скуповима

Поред магистарског рада „Синонимија и семантичка еквиваленција глагола кретања у српско-норвешком речнику” (2005) и докторске дисертације „Семантика каузативних конструкција у норвешком и српском језику” (2014), кандидат др Софија Биланџија аутор је и научне монографије „Слагање у скандинавским језицима – прототип и периферија” (Београд, ФОКУС – Форум за интеркултурну комуникацију, 2017).

Ова најобимнија остварења прати низ научних и стручних радова, језичких приручника и превода – како пре избора у тренутно звање, тако и након тога. Кандидаткиња такође редовно учествује на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству, где је самостално или у коауторству представила резултате разноврсних истраживања.

4. Библиографија

4.1. Научна и стручна библиографија од избора у тренутно звање

Оригинални научни радови

Tomović, N., Bilandžija S. & Kostić-Tomović, J. 2018. Lexicographic Competence of Foreign Language Students. *Komunikacija i kultura online*, 9: 277–292.

Биланџија, С. 2021. О појму и одређењу каузативног глагола у савременом норвешком језику. *Комуникација и култура online*, 12: 82–96.

Ивановић, Б. & Биланџија, С. 2022. Конјунктив у савременом немачком језику и преводни еквиваленти у норвешком на корпусу романа *Die Angst des Tormanns beim Elfmeter* Петера Хандкеа и његовог превода на норвешки. У: А. Крстановић и А. Марић (ур), *О поетици међупростора и међувремена. Германистичко-славистички сусрети*

поводом додјеле Нобелове награде Петеру Хандкеу, 65–87. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци.

Ivanović B. & Bilandžija, S. 2022. Systems of strong conjugation in contemporary German and Norwegian: A contrastive and typological perspective. In: N. Panić-Cerovski et al. (eds.), *BeLiDa1. Thematic Collection of papers*, 113–134. Belgrade: Faculty of Philology.

Bilandžija, S. 2022. Particip prezenta u savremenom norveškom bukmlu i njegovi ekvivalenti u srpskom jeziku. *Anali Filološkog fakulteta*, 34(2), 13–29. <https://doi.org/10.18485/analiff.2022.34.2.1>

Биланџија, С. 2022. Семантичка и прагматичка детопикализација агентивног каузатора на примеру пасивних и декаузативних конструкција у норвешком језику. *Philologia Mediana*, 14: 231–244. doi: 10.46630/phm.14.2022.18

Биланџија, С. 2023 . Ословљавање у изабраним комедијама Лудвига Холберга. *Philologia Mediana*, 15: 215–226. doi: 10.46630/phm.15.2023.15

Највећи број радова др Биланџије посвећен је, као и у претходним изборним периодима, семантичким и уопште лексиколошким темама, а пре свега каузативности – којом се детаљно бавила и у докторској дисертацији, упознавши се тако подробно са овим феноменом, а и потпуно овладавши методологијом за његово изучавање. Многи радови и излагања притом обрађују контрастивне теме, фокусирајући се у последњем изборном периоду на контрастирање разноврсних лексичких и морфолошких појава у норвешком са одговарајућим појавама у српском и немачком језику.

4.2. Учешће на научним и стручним скуповима од избора у тренутно звање

Sofija Bilandžija, [En «onymisk» dansk/norsk/svensk ordbok for serbisktalende – praktiske og teoretiske utfordringer](#), na konferenciji "Den 16:e konferensen om lexicografi i Norden" (Lund, 27–29.4.2022.)

Софија Биланџија, *Да ли су преводиоци изневерили Правопис или је Правопис ипак изневерио преводиоце – о транскрипцији имена са скандинавских језика 10 година после*, на конференцији „Савремена филолошка истраживања“ (Универзитет у Београду, 3–4.12.2022.)

Бранислав Ивановић & Софија Биланџија, *Конјунктив у савременом немачком језику и преводни еквиваленти у норвешком на корпусу романа Die Angst des Tormanns beim Elfmeter Петера Хандкеа и његовог превода на норвешки*, на конференцији *Лингвистичка, приповједачка и преводна проблематика у епском опусу Петера Хандкеа* (Универзитет у Бањој Луци, 24–25.5. 2021.)

Бранислав Ивановић & Софија Биланџија, *Systems of strong conjugation in contemporary German and Norwegian: a typological and contrastive perspective*, на конференцији *BeLiDa 2021 – Belgrade Linguistic Days* (Универзитет у Београду, 3–4.12.2021.)

5. Остале публикације и релевантне активности

Кандидат др Биланџија у више наврата је била ментор при изради мастер-радова и члан комисија за њихову одбрану (према подацима доступним од 2021. године - М. Петрић (2021), Д. Живковић и Т. Гогин (2022), А. Жаревац и Ј. Војиновић (2023). У истом периоду била је члан најмање две комисије за одбрану мастер-радова (Ч. Тапавички и Ј. Живкић, 2021).

У више наврата је била председник или члан комисија за изборе у звања на Филолошком факултету у Београду: председник комисије за избор доцента за предмет Скандинавистика (број одлуке 1979/1 од 3.7.2019), председник комисије за избор вишег лектора за предмет Савремени норвешки језик (број одлуке 1970/1 од 24.8.2020), председник комисије за избор доцента за ужу научну област Скандинавистика, предмет Норвешки језик (број одлуке 3822/1 од 22.11.2021), председник комисије за избор лектора за предмет Савремени скандинавски језици – дански језик (број одлуке 1075/1 од 8.3.2021), председник комисије за избор вишег лектора за предмет Савремени скандинавски језици (број одлуке

1968/1 од 24.4.2021) и члан комисије за избор доцента за ужу научну област Недерландистика, предмет Холандски језик (одлука од 20.12.2021). Била је председник комисије за избор три демонстратора за предмет Савремени скандинавски језици – норвешки језик (М. Веселиновић, М. Живковић, С. Вучковић).

Поред тога, била је члан или председник комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације: председник Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидата мср Ј. Вурдеље (формирана 22.11.2021), члан Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидата мср Ј. Стојановић (формирана 13.9.2021) и кандидата мср Н. Јанковић (формирана 1.2.2021).

Члан је Већа докторских студија Филолошког факултета у периоду 2021–2023, члан уређивачког одбора часописа Комуникација и култура online, коуредник јубиларног зборника „Хоризонти језика и култура“ (у припреми) и члан организационог одбора конференције *Савремена филолошка истраживања*, која је у децембру 2022. године одржана на Филолошком факултету у Београду. Аутор је плана и програма за наставу норвешког језика у филолошким гимназијама у Републици Србији (ЗУОВ, 2015 и 2019–2022). У последњем изборном периоду рецензирала је радове за часописе *Анали Филолошког факултета*, *Живи језици* и *Комуникација и култура online*, а била је рецензент и две монографије (*Новозаветне паремије у немачком и српском језику*, Универзитет у Новом Саду, одлука 02-33/148 од 3.3.2023. и *Иза језика – друштво. О ословљавању контрастивно*, Универзитет у Новом Саду, одлука 02-33/478 од 7.11.2022).

У мају 2022. године одржала два гостујућа предавања по позиву на Универзитету у Загребу (Одсек за англистику, Катедра за скандинавистику) за наставнике и студенте ОАС и МАС.

Осим тога, била је председник комисије за сталног судског преводиоца за норвешки језик (Министарство правде, 740-06-113/2019-22 од 04.03.2019).

Превела је на српски језик, самостално или у сарадњи с колегама, низ књижевних дела у прози и стиху, пре свега с норвешког, али и са данског језика, те била ментор и/или редактор неколико превода младих

преводилица. У последњем изборном периоду превела је око 2000 страна стручне и лепе књижевности са данског и норвешког језика:

Pol Repstad: *Šta je sociologija*. Karpos, 2019.

Mari Vatum: *Šta je arhitektura*. Karpos, 2020.

Ћишти Гуловсен и Улаф Стен: *Рим. Уметност, архитектура, историја*. Карпос, 2023 (у штампи)

Karin Fosum: *Ne osvrći se*. Samizdat 2018.

Matias Faldbakken: *Nas je petero*. Sarajevo Publishing, 2021.

Торгеир Ребољедо Педерсен: *Зумбулевари. Изабране песме*. Трећи трг, 2020. (двојезично издање) – ужи избор за награду Милош Н. Ђурић за превод поезије за 2021. годину

Herman Bang: *Tina*. Karpos, 2020.

Шанете Варберг: *Викинзи. Пљачка, огањ и мач*. Карпос, 2021. (у коауторству са Н. Ристивојевић-Рајковић)

Annette Bjergfeldt: *Ali nama je trebao slon*. Sarajevo Publishing, 2023.

Георг Брандес: *Аристократски радикализам: есеј о Фридриху Ничеу*. Карпос, 2022.

Лудвиг Холберг: *Изабране комедије*. Трећи трг, 2022.

Од наведених превода посебно бисмо издвојили последњи, избор од шест комедија данско-норвешког класицисте Лудвига Холберга насталих у периоду од 1722–1741, које су се у овом преводу први пут нашле пред српском публиком. Кандидаткиња је за потребе овог издања урадила избор и превод, праћен предговором о Холберговом стваралаштву и значају јубилеја данске комедије. Студиозан филолошки приступ преводу резултовао је вредним коментарима о језику, друштву и култури Данске XVIII века (преко 350 коментара).

Редактор је три превода: Улауг Нилсен. *Повест о болним временима* (превод Ј. Војиновић), Трећи трг, 2021; Јахја Хасан: *Јахја Хасан 1. Збирка песама*. (превод: К. Јањић). Трећи трг, 2023. и Серен Улрик Томсен: *Изабране песме и есеји*. (превод: М. Петрић, у припреми).

Др Биланџија је држала и научно-популарна предавања за стручну и ширу јавност на позив стручних друштава и организација.

Била је председник организационог одбора јубилеја „Лудвиг Холберг: 300 година данске и норвешке комедије“ који је између 12. и 19.12.2022. одржан на Филолошком факултету у Београду, уз подршку норвешког Директората за високо образовање (HKDIR), данског Министарства културе, Амбасаде Краљевине Данске и Амбасаде Краљевине Норвешке. Јубилеј је отворен трибином посвећеном стваралаштву Лудвига Холберга, а др Биланџија је том приликом одржала радионицу за студенте Скандинавистике са напредним знањем данског и норвешког језика под називом „О превођењу старијих текстова норвешке и данске књижевности: од Холберга до Ибсена“.

Члан је организационог одбора недеље нордијске књижевности за децу под називом „Источно од Сунца и западно од Месеца – нордијска књижевност за децу и младе у преводу на српски језик“ (2–8.10.2023.) која се организује у сарадњи са *Координационим телом за наставу нордијских језика и култура у иностранству* (SNU – Samarbetsnämnden för Nordenundervisning i utlandet).

Коаутор је прилога „Прилагођено писање страних имена из живих језика (транскрипција) за дански и за норвешки језик“ за нови *Правопис српског језика* (мај 2023.)

6. Закључак

Пажљиво проучивши документацију, Комисија је утврдила да кандидат др Софија Биланџија, ванредни професор, испуњава све законом предвиђене услове за реизбор у звање и на радно место ванредног професора за ужу научну област Скандинавистика, предмет Нордијска филологија. Она поседује неопходне квалификације, предано се бавим истраживачким радом, редовно објављује научне и стручне радове, учествује на научним конференцијама у земљи и иностранству и активна је у стручним друштвима и организацијама. Скандинавске језике и културе популарише и као књижевни преводилац, а и путем научно-популарних јавних предавања и других активности. Поред тога, од 2000. године, када је почела да ради на Филолошком факултету у Београду, кандидаткиња изузетно пожртвовано и успешно изводи различите видове наставе из

низа предмета на Групи за скандинавске језике и књижевности у оквиру Катедре за германистику.

Имајући све ово у виду, Комисија предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду и Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду да кандидата **проф. др Софију Биланцију изаберу у звање и на радно место ванредног професора за ужу научну област Скандинавистика, предмет Нордијска филологија.**

У Београду, 24. августа 2023. године

Комисија:

Проф. др Јелена Костић-Томовић, редовни професор Универзитета у Београду

Проф. др Анете (Annette) Ђуровић, редовни професор Универзитета у Београду

Проф. др Каталин Озер, ванредни професор Универзитета у Новом Саду